

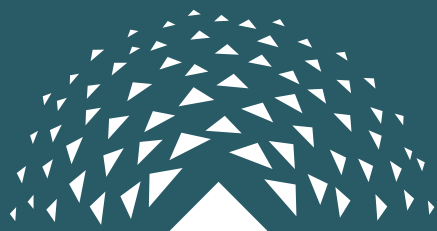
Egy lépés előre, két lépés hátra? (2.)

**Védelmi kiadások és haderőfejlesztés Horvátországban,
2017–2020**

One Step Forward, Two Steps Back? (2)

Defence Spending and Armed Forces Development in Croatia,
2017–2020

HARANGOZÓ DÁNIEL

KKI-elemzések

A Külügyi és Külgazdasági Intézet időszaki kiadványa

Kiadó:

Külügyi és Külgazdasági Intézet

Lektorálta:

Orosz Anna

Szöveggondozás és tördelés:

Tevelyné Kulcsár Andrea

A kiadó elérhetősége:

H-1016 Budapest, Bérc utca 13-15.

Tel.: + 36 1 279-5700

E-mail: info@ifat.hu

<http://kki.hu>

Jelen elemzés és annak következtetései kizárólag a szerző magánvéleményét tükrözik, és nem tekinthetők a Külügyi és Külgazdasági Intézet, a Külgazdasági és Külügyminisztérium, illetve Magyarország Kormánya álláspontjának.

© Harangozó Dániel, 2020

© Külügyi és Külgazdasági Intézet, 2020

ISSN 2416-0148

Összefoglaló: A 2016 októberében hatalomra került, Andrej Plenković vezette horvát kormány kezdettől fogva célul tűzte ki a katonai képességfejlesztésre fordítandó kiadások növelését, s a NATO által elvárt célt az azóta elfogadott fontosabb stratégiai dokumentumok is rögzítették. A Plenković-éra alatt megvalósult fejlesztések azonban több esetben még a korábbi kormányok alatt kezdődtek meg, a kabinet legfontosabb „saját” fejlesztési projektje, az elavult MiG–21-es harci repülőgépek leváltása pedig 2019 januárjában meghiúsult. Az elemzés célja a horvát haderő a 2017–2020-as időszakban megvalósult fontosabb beszerzéseinek és fejlesztési projektjeinek áttekintése, különös tekintettel a légierő harcirepülőgép-tenderére. Mindebből kiderül, hogy ez utóbbi sikertelensége miatt hamarosan kritikussá válhat a Horvát Légierő (HRZ) helyzete. Így előfordulhat, hogy a közeljövőben Horvátország is beléphet azon NATO-tagállamok sorába, amelyek a légtérvédelmi feladatok ellátása terén az atlanti szövetség többi tagjára kénytelenek támaszkodni. Ez a forgatókönyv még valószínűbbé vált azt követően, hogy a kormány 2020 áprilisában a koronavírus-járvány miatti gazdasági válság következtében elhalasztotta a harci repülőgépek beszerzését.

Kulcsszavak: Horvátország, katonai beszerzések, képességfejlesztés, a koronavírus-járvány gazdasági hatásai

Abstract: *The Croatian government led by Andrej Plenković, which assumed office in October 2016, aimed from the outset to increase defence spending destined to capabilities development. That goal, also in line with NATO commitments, was reflected as well in the basic strategic documents adopted during his government. However, several projects which were implemented or entered into implementation stage during the period in question were yet initiated by previous governments. At the same time, the main procurement project initiated by the present government, the replacement of the obsolete MiG–21 fighter planes of the air force, was unsuccessful. In this paper we review the major equipment procurement and development projects of the Croatian army, with particular emphasis on the fighter jet tender of the Croatian Air Force (HRZ). I conclude that due to the failure of that tender, the situation of the HRZ can become critical on the medium term. Consequently, in the near future the country might be forced to rely on its NATO allies to carry out air policing duties. This scenario might become more probable after the fighter jet procurement was put on hold amid the economic crisis caused by the coronavirus pandemic.*

Keywords: *Croatia, military procurement, military capabilities development, economic effects of the coronavirus pandemic*

BEVEZETÉS

A képességfejlesztésre fordítandó kiadások növelése – korlátozott mértékben – már az Andrej Plenković miniszterelnöksége alatt elfogadott első honvédelmi költségvetésben megjelent. Az elmúlt évek fontosabb horvát stratégiai dokumentumai közül a 2017-es [Nemzeti biztonsági stratégia](#) célul tűzte ki a nemzeti és a NATO-vállalások teljesítéséhez szükséges képességfejlesztést, a védelmi kiadások GDP-arányosan 2 százalékra növelését, és külön kiemeli a „keleti” eredetű katonai eszközöktől való technológiai függőség felszámolását. A 2018-as [Stratégiai védelmi felülvizsgálat](#) a nemzetközi vállalások terén a fegyveres erők számára egy gépesített zászlóalj szintű harccsoportnak a béketámogató műveletekre történő kiküldhetőségét jelöli meg elérendő képességszintként. A konkrét fejlesztések terén egyebek mellett a gyalogsági dandárok felszerelésének a folytatását, part menti őrhajók építését és rendszerbe állítását, illetve negyedik generációs vadászgépek, valamint nyugati gyártmányú közepes szállító helikopterek beszerzését tűzte ki célul.

Lényeges megemlíteni, hogy a képességfejlesztési célok megvalósítása érdekében Horvátország a saját költségvetési forrásain túl az Amerikai Egyesült Államok támogatását is igénybe vette, mind a vizsgált periódusban, mind azt megelőzően. Korábban egyebek mellett HMMWV és MRAP katonai terepjárókat, a különleges erők által használható kommunikációs berendezéseket, az elmúlt években pedig Kiowa Warrior és Black Hawk helikoptereket kapott a horvát haderő Washingtontól. Az ország részt vesz az USA [ERIP](#) (*European Recapitalization Incentive Program*) kezdeményezésében is, amely pénzügyi támogatást nyújt a NATO-tagállamoknak és -szövetségeseknek annak érdekében, hogy megkönnyítse az orosz/szovjet eredetű fegyverzetek és felszerelések amerikai gyártmányúakra történő leváltását.

A következőkben – a teljesség igénye nélkül – haderőnemenkénti bontásban vizsgálom meg a horvát hadseregnek a Plenković-kormány alatti főbb beszerzési projektjeit – a katonai és politikai jelentősége miatt különös tekintettel a harcirepülőgép-tenderre. Előbb a haditengerészet, a szárazföldi hadsereg és a légierő legfontosabb fejlesztéseit mutatom be, majd részletesen kitérek a harcirepülőgép-tender körülményeire és kudarcának okaira. Végezetül pedig azt elemzem, hogy milyen hatást gyakorolhat a koronavírus-járvány miatt kialakult gazdasági válság a horvát haderő eszközbeszerzési és modernizációs projektjeire.

A HORVÁT HADSEREG FŐBB ESZKÖZBESZERZÉSEI A PLENKOVIĆ-KORMÁNY IDEJÉN

Annak ellenére, hogy Horvátország jelentős tengerszakasszal rendelkezik, a horvát haditengerészet képesség- és ambíciószintje, valamint a finanszírozása is korlátozottnak tekinthető. A Plenković-éra alatt a haditengerészet legfontosabb fejlesztése a Brodosplit cég által gyártott part menti őrhajó prototípusának a 2018 végi rendszerbe állítása és a szükséges tesztelés után a [sorozatgyártás](#) 2020. februári [megrendelése](#) volt. A mintadarabbal együtt öt hajó gyártásáról a Horvát Szociáldemokrata Párt (*Socijaldemokratska partija Hrvatske*, SDP) vezette kormány védelmi minisztere, Ante Kotromanović [állapodott meg](#) a spliti székhelyű vállalattal, még 2014 decemberében. Különböző technikai problémák miatt a prototípus csak négy évvel később, 2018 végére [készült el](#). A védelmi tárca által 2020 februárjában megkötött szerződés értelmében az utolsót legkésőbb 2023 szeptemberéig kellene leszállítani.

A szárazföldi haderő számára a vizsgált időszakban történt két legfontosabb beruházásnak a korábban megvásárolt Patria AMV páncélozott szállító és gyalogsági harcjárművek felszerelésének és fegyverzetének fejlesztése, valamint a Bradley lövészpáncélosok beszerzése tekinthető. A 2007 és 2012 között beszerzett Patria AMV-k fegyverzetének bővítéséről még 2015 nyarán döntött a védelmi minisztérium akkori vezetése. A tenderen azonban csak két évvel később, 2017 augusztusában hirdettek eredményt: az izraeli Elbit cég DUOS 30L termékét [hirdették ki](#) győztesként. A DUOS-tornyok egy távirányítású 30 mm-es gépágyú mellett a szintén izraeli Rafael cég által gyártott Spike-LR páncéltörő rakétarendszert is tartalmazzák. A megállapodás alapján kezdetben 8 Patria járművet szereltek volna fel ezzel a fegyverrendszerrel, a leszállításuk azonban többször [késedelmet](#) szenvedett (a horvát védelmi minisztérium a gyártó Elbit céget tette felelőssé a késésért).

2019. novemberi sajtóhírek [szerint](#) az első DUOS 30L toronnyal felszerelt Patria rendszerbe állítása 2020 februárjára, míg a rakéták megérkezése 2020 nyarára volt várható. A jelen elemzés írásáig még a rendszerbe állítás nem történt meg. A szállítások folyamatos csúszása mellett szintén problémát jelent, hogy a jelenlegi ügylet keretében a horvát hadsereg meglévő 126 Patriájának csak egy elenyésző részét szerelnék fel a korszerű, de igen drága fegyverzettel (a Spike LR rakéták darabja [140.000 dollárba](#) kerül).

A Bradley-beszerzés az Egyesült Államok már említett [ERIP programja](#) keretében valósult meg. Az ezzel kapcsolatos tárgyalások 2017-ben [kezdődtek meg](#) a két fél között: az eredeti tervek szerint az amerikai hadsereg 60-120 darab használt Bradley M2A2 járművet adott volna adományként Horvátországnak, valamint egy 25 és 32 millió dollár közti összegű pénzbeli támogatás is segítette volna a páncélosoknak a gyártóval együttműködő horvátországi Đuro Đaković vállalatnál történő felújítását. A megállapodás 2019-es megkötésekor azonban minden

a minimálisra értékre – a járművek száma [hatvanra](#) (további 24-et alkatrészként használnának fel), a támogatás pedig 25 millió dollárra – csökkent. Rövid távon az ODS (*Operation Desert Storm*) verziójú járművek felújítása (a hivatalos kormányzati közlés a „felfrissítés” – *osvježenje* – szót használta) történe meg, majd a gyártó támogatásával 10 év alatt fokozatosan zajlana a Đuro Đakovićnál a korszerűbb M2A3 típusra történő [átépítés](#). Amennyiben ez megvalósul, a költsége Horvátország számára járművenként 2-3 millió dollárt tesz majd ki. A 60 jármű elegendő lesz egy gépesített gyalogsági zászlóalj felszereléséhez, ami Horvátország NATO felé tett vállalásai között is szerepel.

A légierő fontosabb fejlesztései közül érdemes külön kezelni a forgószárnyas és a merevszárnyas eszközök és képességek kategóriáját. Plenković-kormány hivatali ciklusa alatt jelentősebb fejlesztésekre az előbbiek esetében került sor. Még 2015-ben [született](#) megállapodás arról, hogy az Egyesült Államok 16 darab OH-58D Kiowa Warrior helikoptert adományoz Horvátországnak. A 2010 és 2012 között felújított, jó állapotú gépek közül az utolsók 2016 végén [érkeztek meg](#) szomszédunkhoz, rendszerbe állításuk 2017-ben vette kezdetét. A horvát államnak csak a szükséges alkatrészekért, lőszerért és kiképzési szolgáltatásokért kellett fizetnie, [körülbelül](#) 20 millió dollár [értékben](#).

Szintén már 2016 óta [tervezte](#) Horvátország, hogy UH-60 Black Hawk helikoptereket szerez be az orosz gyártmányú, előregedett [Mi-8-asok leváltása](#) céljából. Az megvalósításra azonban csak 2018–2019-ben került sor: a horvát légierő két helikoptert [adományként kapott](#) az Egyesült Államoktól, majd 2019 őszén a kormány [két újabb](#) megvásárlásáról döntött. Ezt megelőzően – 2019 júliusában – Zágráb azzal a [kéréssel fordult](#) az amerikai kormányhoz, hogy a Bradley lövéspáncélosok modernizálását szolgáló 25 millió dolláros ERIP-forrást inkább Black Hawkok vásárlására fordíthassák. A kérést azonban Washington elutasította. Kezdetben nem volt világos az új helikopterek felhasználási területe sem: az [adományozott gépek](#) a különleges erők igényeinek megfelelő felszereltséggel érkeznek majd, míg a horvát kormány által vásároltak „[alapverziós](#)” kivitelűek. A beszerzést ismertetve Damir Krstičević védelmi miniszter a lehetséges felhasználási területek között szintén a nemzetközi missziókban való részvételt, továbbá a kutató-mentő műveleteket és az államhatár felügyeletét [említette](#).

A HORVÁT LÉGIERŐ VADÁSZGÉPTENDERE ÉS A „BARAK-ÜGY”

A légierő fontosabb beszerzései közül a legtöbb szakmai és politikai vitát egyértelműen a *harci repülőgépek* beszerzése váltotta ki. Horvátország vadászlégierőjét jelenleg 12 db MiG-21-es alkotja (ezek közül [csak](#) 3-5 repülőképes). A leváltásukat már Ivo Sanader miniszterelnöksége alatt tervezték, azonban a 2008–2009-es válság és az elhúzódó gazdasági recesszió miatt a 2010-es évek közepéig gazdaságilag nem volt reális az új vadászgépek beszerzése. Az előregedett

MiG-ek élettartamának növelése céljából 2013-ban 7 darabot felújításra Ukrajnába küldtek, és 5 használt repülőgépet is vásároltak az Ukrspecexport cégtől. A felújítás azonban botrányba fulladt, mivel a Horvátországba visszakerült gépekkel folyamatosan [műszaki problémák](#) adódtak, sőt a [vizsgálatok során](#) az is felmerült, hogy a karosszérián szereplő sorozatszámot az ukránok több esetben átütötték, a felújítás során nem megfelelő alkatrészeket építettek be, ráadásul az ukránok által használtan értékesített öt gépet is különböző MiG-21-esek részegységeiből építették össze. Ez utóbbi repülőgépek közül négy gyakorlatilag használhatatlannak [bizonyult](#). A felújítás során felmerült visszásságok miatt [büntetőeljárás](#) is zajlott: a zágrábi bíróság vesztegetés vádjában bűnösnek találta, és 2019 márciusában lefoglalt börtönbüntetésre [ítélte](#) Ivica Josipovićot, az Ukrspecexport horvátországi képviselőjét, valamint Josip Jović nyugalmazott őrnagyot, a védelmi minisztérium légierő technikai szabványügyi osztályának korábbi vezetőjét.

A negyedik generációs vadászgépek vásárlására vonatkozó újabb kormányzati szándékot először Kolinda Grabar-Kitarović államelnök erősítette meg egy 2016 végi [sajtóinterjú](#) alkalmával, amelyben a Black Hawkok már említett [beszerzéséről](#) is szó esett. A 2017-ben kiírt [tenderre](#) végül négy ország [jelentkezett](#), majd 2017 novemberében a döntési opciókat a svéd Saab által kínált új JAS 39 C/D Gripenekre, valamint az Izrael által értékesíteni kívánt, használt, de izraeli elektronikai modernizáción átesett F-16 C/D Barak repülőgépekre [szűkítették](#) le. Többszöri [halasztás](#) után 2018 márciusában született meg a tender [végeredménye](#): az izraeliek F-16 Barakjai kerültek ki győztesként.

A döntést számos szakmai és politikai kritika érte, különösen mivel a kb. harmincéves Barakok alig [10-15 évvel](#) lettek volna csak [fiatalabbak](#) a leváltandó MiG-21-eknél. Damir Krstičević védelmi miniszter viszont az új Gripeneknél alacsonyabb árral és az izraeliek által felajánlott kedvező [ellentételezési](#) lehetőségekkel [indokolta](#) a kormány F-16-osok melletti döntését, továbbá kiemelte, hogy az izraeli légierő a gépek rendszerbe állításához is jelentős segítséget, logisztikai és műszaki támogatást nyújtana. A horvát döntéshozók már ekkor hangsúlyozták, hogy az elektronikai szempontból modernizált gépek előnyösebb választást jelentenek, mint az azonos életkorú „alapverziós” Barakok.

2018 decemberében előbb az [izraeli sajtó](#), majd az Axios amerikai [híroldal](#) jelentetett meg tudósításokat arról, hogy korántsem biztos, hogy az USA engedélyezi Izraelnek a repülőgépek eladását. A vonatkozó amerikai jogszabályok szerint ugyanis ahhoz kongresszusi hozzájárulásra (konkrétan az ellenvetés hiányára) volt szükség, ami december végén [meg is született](#), ám az csak a gyári állapotú gépekre vonatkozott, az izraeli modernizációt követő eladáshoz a State Department külön engedélyére lett volna szükség. Benjamin Netanjahu izraeli miniszterelnök, James Mattis amerikai védelmi és Mike Pompeo külügyminiszter több alkalommal folytatott személyes és telefonos megbeszélést egymással a tranzakció lehetővé tétele érdekében. Az amerikai fél álláspontja a tárgyalások során [változatlan](#) maradt: Izrael csak abban az esetben adhatja el a gépeket Horvátországnak, ha az eladáskor azokban utólag beépített technológia már nem található, azaz az izraeli elektronikai modernizációt jelentő 17 részegységet [el kellett volna távolítani](#). A horvát

kormány ugyanakkor [kezdettől fogva](#) egyértelművé tette, hogy Zágrábot csak a tenderen szereplő (azaz a modernizált) izraeli gépek érdeklík, egyébként a tendert [érvényteleníti](#). Mivel Netanjahu és Pompeo 2019. január 2-i brazíliavárosi [megbeszélései](#) alkalmával sem sikerült megoldást találniuk a Barak-ügyletet övező vitás kérdésekre, a tender kudarca [gyakorlatilag](#) elkerülhetetlenné vált, és az érvénytelenítést a horvát kormány 2019. január 11-én be is [jelentette](#).

A vadászgéptender kútba esése éles horvát politikai viták tárgya lett: a védelmi miniszter lemondását követelték az ellenzéki [szociáldemokraták](#) és a baloldali populista [Élő Pajzs \(Živi Zid\)](#) párt is, de a horvát [parlament](#), a Szábor is [tárgyalta](#) a Barak-ügyet. A Plenković-kormány kezdettől fogva saját felelőssége hiányát hangoztatta: véleményük szerint a szükséges amerikai hozzájárulás beszerzése az [izraeliek feladata](#) lett volna, és Zágrábnak nem volt tudomása arról, hogy ez akadályokba ütközne. A zágrábi amerikai nagykövet, [Robert Kohorst](#) viszont azon álláspontjának adott hangot, hogy Washington kezdettől fogva [ismertté tette](#) a tranzakció jóváhagyásának a jogi kereteit és feltételeit.

További vitákat váltott ki, hogy a tender korai szakaszában [érkezett-e](#) a horvát kormányhoz vagy a köztársasági elnöki hivatalhoz olyan értelmű amerikai „*non-paper*” (informális jellegű írásbeli diplomáciai közlés), amely a Barak-üzlettel kapcsolatos engedélyezési kockázatokra hívta fel a horvát döntéshozók figyelmét (a *non-paper* létezését mind a horvát kormány, mind pedig Kolinda Grabar-Kitarović államelnök [hivatala tagadta](#)).

A Barak-fiaskó nemcsak politikailag volt igencsak „költséges” a Krstičević vezette minisztérium számára, hanem értékes időt is vesztett a vadászgépflootta megújításában.

A tendert [2019 júliusában](#) a horvát kormány újra kiírta, de [hamar](#) nyilvánvalóvá vált, hogy az [idő rövidsége](#) miatt a 2020-as parlamenti választás előtt már nem születhet döntés a politikailag és költségvetésileg is jelentős horderejű kérdésben. Később pedig – mint arról az elemzés előző részében [már szó volt](#) – a koronavírus-járvány okozta gazdasági válsághelyzet miatt a beszerzést egyelőre [elhalasztották](#). Mivel a legtöbb parlamenti párt és a közvélemény többsége szerint az országnak szüksége van az önálló vadászlégierő képességeire, a beszerzésről a horvátok továbbra sem mondtak le, azonban jelenleg nem látható, hogy az gazdaságilag mikor válik újra lehetségessé.

Michael Križanec, a horvát légierő parancsnoka egy február elején adott [televíziós interjúban](#) arra hívta fel a figyelmet, hogy a vadászgépbeszerzés elhúzódása miatt lehetséges, hogy Horvátország átmenetileg a NATO-szövetségesek [segítségére fog szorulni](#) a légtérfelügyeleti (*air policing*) feladatok ellátásában. A vadászgéptendernek a jelenlegi gazdasági helyzet miatt történő elhalasztása következtében alighanem „lehetségesből” „valószínűvé” válhat a Križanec által említett forgatókönyv.

A KORONAVÍRUS-JÁRVÁNY GAZDASÁGI HATÁSAI A VÉDELMI BESZERZÉSEK TERÉN

A koronavírus-járvány miatt kialakult gazdasági válság következtében Horvátországban is [módosítani](#) kellett a költségvetést, ami a katonai beszerzéseket is [érintette](#). Fentebb már említettem, hogy a legnagyobb horderejű fejlesztést, a harcirepülőgép-flotta megújítását egyelőre elhalasztották. Ma még nem mérhető fel pontosan, hogy a gazdasági válsághelyzet milyen hatást fog gyakorolni a többi (tervezett vagy már folyamatban lévő) eszközbeszerzési projektre. Ahogy azt az elemzés első részében említettem, a védelmi költségvetésnek a 2008–2009-es válság során végrehajtott csökkentésekor elsősorban a modernizációs és az eszközbeszerzési projektek estek „áldozatul”. Hasonló forgatókönyv a jelenlegi gazdasági válsághelyzetben is elképzelhető, bár valószínűleg inkább a folyamatban lévő beszerzések további csúszásával, a tervezett, de még el nem kezdett beszerzések [elhalasztásával](#) kell majd számolni.

Sajátos esetet képviselnek a hazai védelmi ipar bevonásával tervezett fejlesztések: a Bradley-program és a Brodosplit által legyártandó part menti őrhajók beszerzése. A jelenlegi gazdasági helyzetben a kormány számára ugyanis a munkahelyek megtartása/megőrzése mellett fontos lehet az érintett cégek – a Brodosplit és a Đuro Đaković – „életben tartása” is. Ugyanakkor a költségvetési átcsoportosítások áprilisi első körében a 2020-as hajóbeszerzésre szánt források 17 százalékát azonnal [elvonták](#) – annak ellenére, hogy Ante Modrić, a költségvetési kérdésekért felelős védelmi miniszterhelyettes egy TV-interjúban prioritásként kezelendő és a jelenlegi helyzetben is folytatandó programként [utalt](#) a projektre.

ÖSSZEFOGLALÁS, KÖVETKEZTETÉSEK

A Plenković-kormány és Damir Krstičević védelmi miniszter (aki 2020. május 7-én [távozott](#) a tárca éléről) 2016 végén komoly ambíciókkal kezdett bele a hadseregfejlesztési elképzelések megvalósításába; a kormányzati kommunikációban és a stratégiai dokumentumokban lefektetett célok azonban ez idáig csak részlegesen teljesültek. Az elmúlt években több olyan fejlesztés is a megvalósulás szakaszába került, amely még a korábbi kormányok alatt kezdődött meg (a Kiowa Warrior-donáció, a Brodosplit által legyártandó parti őrhajók, a Patria AMV-fegyverzetfejlesztés), a jelenlegi kormányzat legfontosabb kezdeményezése (a vadászgéptender) azonban kudarcba fulladt. Ez utóbbi hiányában a Black Hawkok megvásárlása, és a Bradley-k beszerzése tekinthető a legjelentősebb, a jelenlegi kormány által elkezdett fejlesztésnek. A fejlesztések megvalósításában több ponton „tetten érhető” volt az elemzés [első részében](#) is említett *ad hoc* kormányzati döntéshozatal, illetve az elképzelések gyakori változtatása is: az amerikai

ERIP-forrás felhasználása, az ERIP keretében átvett Bradley páncélosok száma vagy a beszerzendő Black Hawk helikopterek száma és felhasználási területe említendő erre vonatkozóan [példaként](#).

Mint említettem, jelenleg nem mérhető fel pontosan a koronavírus-járvány által kiváltott gazdasági válságnak a horvát haderő képességfejlesztési és eszközbeszerzési projektjeire várható hatása. Megítélesem szerint az inkább csak lelassítja vagy felfüggeszti, nem pedig ellehetetleníti a NATO és a szövetségesek felé tett költségvetési és fejlesztési vállalások teljesítését. A legkritikusabb helyzet – már néhányéves távlatban – a vadászlégierő esetében alakulhat ki, ugyanis a MiG–21-esek hamarosan az élettartamuk végéhez érnek. A beszerzés időigényessége miatt a légtérvédelem terén Horvátország átmenetileg valószínűleg akkor is a NATO-szövetségesei segítségére lesz utalva, ha a jelenlegi gazdasági válsághelyzet – a 2008–2009-estől eltérően – nem fogja 8 évre ellehetetleníteni gazdaságilag az új vadászgépek vásárlását.